

UDK: 403.443:342.827+165.43:34:368:347.471:347.96

Ljiljana J. Lazarević Davidović, dipl. pravnik¹

PRIKAZ SAVETOVANJA

SRAZMERNOST I PRAVNA IZVESNOST U PRAVU OSIGURANJA – TEMA 18. GODIŠNJEG SAVETOVANJA UDRUŽENJA ZA PRAVO OSIGURANJA SRBIJE

Na Paliću, 21. i 22. aprila, u organizaciji Udruženja za pravo osiguranja Srbije, Udruženja osiguravača Srbije i Nemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju održano je 18. godišnje savetovanje pod nazivom „Srazmernost i pravna izvesnost u pravu osiguranja“. Ovaj međunarodni naučni skup okupio je sedamdesetak učesnika iz Srbije, Nemačke, Austrije, Italije, Holandije, Belgije, Turske, sa Malte i iz drugih zemalja.

Učesnike savetovanja pozdravio je **prof. dr Slobodan Jovanović**, predsednik Udruženja za pravo osiguranja, koji je prilikom otvaranja konferencije istakao da se ona odvija u vreme kada je završen Prednacrt građanskog zakonika Republike Srbije, koji će doneti mnoge novine i unapređenja, te stvoriti nove izazove u pravu i praksi osiguranja.

– Članovi Udruženja za pravo osiguranja su i pre formiranja Komisije za izradu građanskog zakonika Republike Srbije 2006. godine, na godišnjim savetovanjima i putem poruka sa tih savetovanja, u radovima objavljivanim u zbornicima i u *Evropskoj reviji za pravo osiguranja* davali predloge za unapređenje i osavremenjivanje pravnog okvira ugovornog prava osiguranja. Poslednjih godina,

---

¹ Autor prikaza je šef Odeljenja za informisanje i izdavačku delatnost u Kompaniji „Dunav osiguranje“
i-mejl: ljiljana.lazarevic-davidovic@dunav.com
Rad je primljen: 05. 05. 2017.
Rad je prihvaćen: 10. 05. 2017.

Udruženje za pravo osiguranja ostvaruje svoje ciljeve u uslovima dragocene podrške pojedinih institucija i organizacija, te ovom prilikom posebno zahvaljujem gospodinu Dušku Jovanoviću, generalnom sekretaru Udruženja osiguravača Srbije, i gospodinu Štefanu Purneru iz Nemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju iz Bona, društvima za osiguranje koja nas podržavaju i pomažu naš rad, autorima koji obrađuju zanimljive teme, jer razmenom iskustava i informacija, ideja i stavova o pojedinim temama i pitanjima obogaćujemo naš korpus znanja – rekao je prof. dr Slobodan Jovanović.

Na izvanrednom srpskom jeziku prisutne je u ime suorganizatora, Nemačke fondacije za međunarodnu pravnu saradnju, pozdravio i **dr Štefan Purner** (Dr Stefan Pürner), naglasivši da je program ovogodišnjeg savetovanja izuzetno bogat te da osvetljava različite aspekte osnovne teme.

Uvodni referat na temu „Srpsko tržište osiguranja u procesu uvođenja koncepta Solventnosti II“ izložila je **dr Dragica Janković**, član Izvršnog odbora Kompanije „Dunav osiguranje“. Ona je ukazala na značaj koncepta Solventnosti II, koji je u državama Evropske unije stupio na snagu 1. januara 2016. godine i čiji je glavni cilj dugoročna sigurnost osiguranika, što je važno kako za vlasnike polisa tako i za ekonomiju u celini.

– Posle godinu dana primene, pokazali su se i nedostaci ovog koncepta s obzirom na to da se radi o veoma kompleksnom režimu s nekoliko stotina stranica pravila, regulativa i smernica – naglasila je dr Dragica Janković. – Prva iskustva pokazuju potrebu za pojednostavljenjem, pa se u 2018. godini planira revizija delegirane regulative koja će imati za cilj smanjenje kompleksnosti režima, naročito za mala i srednja društva za osiguranje.

Dr Janković je istakla da je 1. januar 2016. godine bio značajan datum i za srpsko tržište osiguranja pošto su sva društva za osiguranje počela da posluju u skladu s novim zakonom o osiguranju, koji je uveo neke elemente Solventnosti II.

– Narodna banka Srbije, kao regulator našeg osiguravajućeg tržišta, u junu 2016. godine usvojila je strategiju za primenu Solventnosti II u Republici Srbiji, koja se sastoji iz tri faze: analize usklađenosti, procene efekata primene Solventnosti II na sektor osiguranja u RS i usklađivanja regulatornog okvira, tj. izrade propisa na osnovu detaljne analize usklađenosti i procene efekata. Rok za prvu fazu bio je kraj prvog kvartala ove godine, i NBS je 11. aprila objavila da je ova faza uspešno završena – rekla je dr Dragica Janković.

Ona je potom analizirala domaće tržište neživotnih i životnih osiguranja, te mogućnosti njihovog daljeg razvoja. Imajući u vidu iskustva evropskih država da su regulatorni zahtevi Solventnosti II u pogledu adekvatnosti kapitala kao krajnjeg garanta sigurnosti osiguranika znatno oštriji, te da je ukupna adekvatnost srpskih osiguravača po režimu Solventnosti I, prema podacima NBS u 2015. godini izražena koeficijentom 2,30 (odnos raspoložive i zahtevane margine solventnosti), u režimu

Solventnosti II, prema gruboj proceni, ona bi bila značajno smanjena. Imajući u vidu da se radi o prosečnoj adekvatnosti tržišta, određen broj osiguravajućih društava ne bi ispunio osnovni kapitalni zahtev, što bi za posledicu moglo imati smanjenje broja tržišnih učesnika, zaključila je dr Dragica Janković.

Boško Petrović, predsednik Izvršnog odbora „Đenerali reosiguranja Srbija“, govorio je o stanju na tržištu osiguranja u našoj zemlji u 2016. godini i perspektivama njegovog razvoja. On je naglasio da je saradnja sa Udruženjem za pravo osiguranja dragocena za osiguravače jer im u praksi pomaže da budu što efikasniji i u toku s regulativom koja nam dolazi u perspektivi.

– Na tržištu osiguranja u Srbiji već dugi niz godina imamo relativno nepromenjen poredak – rekao je Boško Petrović. – Po tradiciji, Kompanija „Dunav osiguranje“ dominantna je u imovinskim osiguranjima, sva ostala društva koja se nalaze među prvih pet relativno su izjednačena, a kod osiguranja od nezgode DDOR je, uprkos relativnom gubitku tržišnog učešća poslednjih godina, uspeo da zadrži stabilnu poziciju, što ukazuje na činjenicu da klijenti u određenim segmentima prepoznaju društvo i lojalni su mu bez obzira na promene.

Boško Petrović je ocenio da je perspektiva, svakako, u osiguranju poljoprivrede, naročito stoga što je premija koja se sada generiše u toj oblasti svakako ispod potencijalnih mogućnosti.

– Kao zemlja koja je prepoznata u agrosektoru, moramo i kao delatnost da se fokusiramo na agrosektor. Što se tiče regulative u oblasti agroosiguranja, u primeni su propisi po kojima se 10 odsto premije osiguranja useva izdvaja i usmerava u protivgradnu zaštitu. Osiguravajuća društva su zagovornici uvođenja obaveznosti osiguranja u poljoprivredi. Iz tog portfelja stvorila bi se jedna dodatna premija od oko 20 miliona evra, i mi bismo bili spremni da određeni deo tih sredstava obavezno izdvajamo u fond za protivgradnu zaštitu, kako bi se obezbedile protivgradne rakete, automatizovani sistemi ili letilice koje će zasejavati određena hemijska sredstva za sprečavanje formiranja grada. Naš predlog je delimično prihvaćen donošenjem zakonskog rešenja o obaveznosti osiguranja za poljoprivredna domaćinstva koja država subvencioniše – rekao je Petrović.

Referati na ovom godišnjem savetovanju bili su grupisani po tematskim celinama koje su izlagane na okruglim stolovima. U okviru prvog okruglog stola, posvećenog ugovorima o osiguranju, izložena su dva referata. **Dr Jovan Slavnić**, profesor Univerziteta u Novom Sadu i počasni predsednik Udruženja za pravo osiguranja Srbije, izložio je referat „Zakonsko regulisanje posledica povreda ugovorom o osiguranju predviđenih obaveza za osiguranika u savremenim evropskim pravima“, a **prof. dr Pjerpaulo Marano** (Prof. Dott. Pierpaolo Marano) sa Katoličkog univerziteta Sv. srca, Fakulteta za nauke bankarstva, finansija i osiguranja u Milanu govorio je na temu „Unakrsna prodaja usluga osiguranja i Direktiva o prodaji osiguranja“.

Na okruglom stolu o ugovorima o neživotnom osiguranju **prof. dr Slobodan Jovanović** podneo je referat „Pogled na sistem profesionalne odgovornosti lekara i osiguranje ove odgovornosti u pravu Teksasa“, dok je **prof. dr Jasmina Labudović Stanković** sa Pravnog fakulteta Univerziteta u Kragujevcu govorila na temu „Osiguranje od odgovornosti direktora i članova Upravnog odbora u pojedinim razvijenim državama sa osvrtom na Republiku Srbiju“.

Dr Anđelo Borseli (Angelo Borselli, Ph.D, LL.M) sa Univerziteta Bokoni u Milanu, u okviru okruglog stola o ugovorima o osiguranju lica, izložio je referat „Pravo na prigovor kad je prekršena obaveza prijave bitnih činjenica ili neiskrivljenog prikazivanja činjenica i nemogućnost ulaganja prigovora u osiguranju života“, a na okruglom stolu pod nazivom „Prodaja proizvoda osiguranja i zaštita potrošača“ **dr Wolfgang Rorbah** (Prof. Dr. Dr. Wolfgang Rohrbach), profesor na Evropskoj akademiji nauka i umetnosti u Salzburgu, govorio je na temu „Razdvajanje sektora bankarstva i osiguranja“. Na to se referatom „Bankoosiguranje na tržištu osiguranja zemalja EU“ nadovezala **Katica Tomić**, doktorand Pravnog fakulteta Univerziteta u Beču i Banjaluci. **Dr Katarina Ivančević**, profesor na Pravnom fakultetu Univerziteta „Union“, u okviru istog okruglog stola, izložila je referat „Zaštita interesa korisnika turističkih usluga ugovorom o osiguranju za slučaj nesolventnosti organizatora putovanja u pravu Srbije sa osvrtom na uporedno pravo“. Direktor Evropskog udruženja posrednika u osiguranju sa sedištem u Briselu **Nik de Meskalk** (Nic de Maesschalck) upoznao je učesnike savetovanja s najnovijim razvojem propisa Evropske unije iz ugla posrednika u osiguranju.

Poslednji okrugli sto na savetovanju bio je posvećen upravljanju i konkurenciji u osiguranju, i na njemu su referate izložili **dr Sajmon Grima** (Prof. Dr. Simon Grima), profesor na Fakultetu za osiguranje, ekonomiju, menadžment i računovodstvo Univerziteta Malte, koji je govorio na temu „Obaveza sopstvene procene rizika i solventnosti društava za osiguranje: pitanja za praktičare“; **dr Ljiljana Stojković**, advokat iz Beograda, obradila je „Pravne aspekte sistema upravljanja u društvima za osiguranje i princip srazmernosti prema Direktivi o Solventnosti II“; **dr Zoran Ilkić**, pravni zastupnik u štetama u DDOR „Novi Sad“, izložio je temu „Pogled na neke oblike povrede prava konkurencije u osiguranju Srbije“, dok je **mr Nikola Filipović** iz Instituta za poslovno i međunarodno trgovinsko pravo Pravnog fakulteta Univerziteta u Gracu i Beogradske poslovne škole – Visoke škole strukovnih studija razmatrao pitanje povrede prava konkurencije u osiguranju, član 101 Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, iznoseći niz konkretnih primera u kojima je takvo ponašanje na tržištu osiguranja bilo rigorozno sankcionisano.

Savetovanje je proteklo u veoma konstruktivnoj atmosferi, a izloženi referati, naročito oni učesnika iz zemalja Evropske unije, bili su izvor dragocenih saznanja o kretanjima na evropskom tržištu osiguranja, regulativi u toj oblasti, te prednostima i eventualnim zamkama koje nas očekuju na putu pridruživanja zajednici evropskih država.

U Zborniku radova sa ovog savetovanja objavljeni su svi navedeni referati na srpskom i engleskom ili nemačkom jeziku, te referati koji su bili planirani programom ali zbog nedolaska autora nisu izloženi.